

Asociacijos Vilniaus Moterų namai

VEIKLOS ATASKAITA

2020 m.

Asociacija Vilniaus Moterų namai - tai pilietinė moterų organizacija nuo savo įsikūrimo 1993 metais nuosekliai dirbanti moterų žmogaus teisių apsaugos ir įtvirtinimo srityje. Nuo 1996 m. teikiame specializuotą pagalbą smurtą ir prievartą patyrusioms moterims.

2.1 **Asociacijos tikslas** – siekti visų diskriminacijos formų moterims panaikinimo, įskaitant visišką smurto prieš moteris visuomenėje ir šeimoje įveikimą, rūpintis, kad moterų teisės būtų pripažįstamos ir įtvirtinamos kaip visuotinės ir nedalomos žmogaus teisės, vykdant konsultacinę patariamąją (lobistinę) veiklą ir bendradarbiaujant su kitomis organizacijomis ir institucijomis, siekiančiomis panašių tikslų.

Asociacijos uždaviniai:

- Teikti specializuotą kompleksinę pagalbą smurtą ir prievartą patiriančioms moterims, Lietuvoje ir už jos ribų;
- Rūpintis moterų bio-psicho-socialine sveikata, jų gyvenimo visuomenėje kokybe tiek privačioje (šeima, namai), tiek ir viešojoje (darbo rinka, profesinė veikla, dalyvavimas sprendimų priėmimo) sferose;
- Vykdyti aktyvią institucijų darbo stebėseną moterų žmogaus teisių įtvirtinimo srityje, teikti ekspertinę nuomonę ir pasiūlymus institucijų praktikų ir įstatyminės bazės tobulinimui;

- Skatinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą, kurti smurtą ir prievartą patiriančioms moterims draugišką aplinką teisėsaugos, sveikatos priežiūros, socialinėse įstaigose bei žiniasklaidoje;
- Siekti profesinių grupių, su kuriomis pirmiausia susiduria smurtą ir prievartą patiriančios moterys, sensitizacijos žmogaus teisių srityje, remiantis ekspertinėmis žiniomis kelti jų kvalifikaciją ir ugdyti gebėjimus teikti klientui draugišką ir savalaikę profesionalią apsaugą ir pagalbą;
- Vykdyti mokymus, organizuoti kvalifikacijos kėlimo bei profesinio perdegimo prevencijai skirtus seminarus asmenims ir organizacijoms, dirbančioms su smurtą ir prievartą patiriančiais asmenimis;
- Perduoti kitoms Lietuvos nevyriausybinėms organizacijoms gerąją pasaulio praktiką moterų žmogaus teisių gynimo ir įtvirtinimo srityje, sukauptą dalyvaujant tarptautiniame moterų judėjime, visų pirma, asociacijos Moterys prieš smurtą Europoje (WAVE, Women Against Violence Europe) veikloje, ir veikiant kaip įgalioti šios organizacijos atstovai Lietuvoje;
- Vykdyti moterų pilietinių organizacijų tinklinio bendradarbiavimo skatinimą ir koordinavimą;
- Remti kitų pilietinių organizacijų iniciatyvas su lytimi susijusio smurto įveikimo srityje, teikti metodinę pagalbą NVO, teikiančioms specializuotą kompleksinę pagalbą smurtą ir prievartą patiriančioms moterims.
- Vykdyti visuomenės narių sąmoningumo ugdymą, visų rūšių prevencinę veiklą, siekiant nulinės tolerancijos smurtui prieš moteris, įskaitant smurtą prieš moteris šeimoje;
- Inicijuoti ir vykdyti informacines kampanijas bei dalyvauti su tuo susijusiuose kitų organizacijų iniciatyvose, įskaitant tarptautines kampanijas prieš smurtą prieš moteris;

Iš mūsų veiklos 1996 – 2012 metais kilo visa specializuotos kompleksinės pagalbos teikimo sistema, paremta mūsų patirtimi ir gerąja pasaulio praktika. Asociacijos Vilniaus Moterų namai ir kitų Lietuvos moterų nevyriausybinių organizacijų pastangomis buvo parengtas ir priimtas Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymas (2011), o jį įgyvendinat nuo 2012 m. pradėjo veikti specializuotos pagalbos centrų tinklas visoje Lietuvoje. Nuo 2012 metų veikiame kaip Vilniaus miesto Specializuotos kompleksinės pagalbos centras (SKPC). VMN teikiama pagalba apima informavimą, konsultavimą, palaikymą,

tarpininkavimą institucijose atstovaujant nukentėjusių asmenų interesus, taip pat teikiame specializuotą psichologinę ir teisinę pagalbą.

Nuo 2004 metų esame WAVE (angl. Women Against Violence Europe, Moterys prieš smurtą Europoje) bendradarbiavimo tinklo įgaliotas atstovas Lietuvoje. Kartu su kitomis Europos moterų organizacijomis aktyviai dalyvaujame moterų žmogaus teisių advokacijos veiklose, nuolat keliame kvalifikaciją pagalbos teikimo srityje, dalyvaudamos tarptautinėse darbo grupėse, tinklo susitikimuose, seminaruose, tarptautinėse konferencijose, organizuojamose skirtingų Europos šalių. Dvi asociacijos narės Lilija Henrika Vasiliauskė ir Zuzana Vasiliauskaitė turi tarptautinio eksperto statusą. 2020 metais mūsų atstovės dalyvavo tinklo susitikimuose per nuotolį - gegužės 11 d. WAVE Patariamiosios tarybos susitikime Vienoje, o **spalio 7-8 dienomis** WAVE kasmetinėje konferencijoje. 2020 m. VMN atstovės Lilija Henrika Vasiliauskė, Evelina Dirmotaitė, Zuzana Vasiliauskaitė, Elinga Zelionkaitė tęsė dalyvavimą tarptautinių darbo grupių veikloje ir metodinių rekomendacijų parengime.

2020 m. toliau tęsėme kampaniją *Step up! Stabdykime smurtą prieš moteris! Ratifikuokime Stambulo konvenciją!* Vienas svarbiausių kampanijos tikslų – paskatinti valstybes pasirašyti, ratifikuoti ir įgyvendinti *Konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo* (Stambulo konvencija, 2011). Kampanijos pradžia buvo pasirinkta mėnesio 25 diena, kuri Jungtinių Tautų iniciatyva yra paskelbta kaip smurto prieš moteris įveikimo diena - #Orange Day (<http://www.un.org/en/women/endviolence/orangeday.shtml>).

2020 metais iš viso suteikta 776 konsultacijos smurtą ir prievartą patyrusioms moterims, daugiausia Vilniaus miesto gyventojoms, įskaitant specializuoto psichologo ir specializuotas teisininko konsultacijas. 2020 m. su mumis bendradarbiavo ir nemokamai teikė antrinę teisinę pagalbą, įskaitant teismo dokumentų rengimą ir atstovavimą bylose, 4 licencijuoti advokatai.

2020 m. VMN toliau vykdė Vilniaus miesto SKPC funkcijas, negaudama valstybės finansavimo šiai veiklai vykdyti, - Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai aplaidžiai žiūrint į savo pareigą užtikrinti valstybės garantuojamos, nemokamos specializuotos kompleksinės pagalbos vienodą prieinamumą visoje Lietuvoje, įskaitant Vilniaus miestą. SADM taip ir nesugebėjo atsakyti į klausimą, koku teisiniu pagrindu remiantis Vilniaus miestui skirtos valstybės lėšos buvo išblaškytos ir išdalintos kitiems regionams ir kaip tai dera su įsipareigojimų vykdymu smurtą ir prievartą patiriančių moterų, Vilniaus miesto

gyventojų, atžvilgiu, tuo metu, kai tokios pagalbos poreikis dėl COVID-19 pandemijos ir paskelbto karantino padidėjo trečdaliu.

Veiklos:

2020 m. sausio 31 d. startavo naujos Vilniaus Moterų namų savanorių grupės parengimas. 4 mėnesius trukusius mokymus sėkmingai užbaigė 14 savanorių, kurios įsijungė į Vilniaus Moterų namų veiklą ir konsultavo smurtą bei prievartą patyrusias moteris.

2020 m. kovo 8 d. prisijungėme prie Kovo 8 – ajai, Tarptautinei moterų solidarumo dienai skirtos pilietinės akcijos *Kovo 8-oji Man Nenusišvilpt*, vykusios Kaune.

2020 m. kovo 27 d. parengtas ir valstybės institucijoms išsiųstas asociacijos Vilniaus Moterų namai kreipimasis dėl apsaugos ir ryšium su pandemija padidėjusio pagalbos poreikio smurtą artimoje aplinkoje patiriantiems asmenims, 2020 m. balandžio 5 d. Kreipimąsi publikavo lrt.lt

[Daugėjant smurto artimoje aplinkoje, „Vilniaus moterų namai“ ragina valstybės institucijas užtikrinti apsaugą - LRT](#)

2020 m. balandžio 8 d. Vilniaus Moterų namų direktorės Lilijos Henrikos Vasiliauskės interviu laidoje „Delfi diena“. Smurtas prieš moteris karantino metu.

[„Delfi diena“. Karantinas Lietuvoje: pažeidimai, smurtas namuose ir ko tikėtis iš bankų - DELFI TV](#)

2020 m. sulaukiant vis daugiau moterų kepinusių dėl socialinių įstaigų kišimosi į privatų asmenų gyvenimą, birželio mėn. parengėme rašto šabloną dėl atvejo vadybos atsisakymo, kuriuo moterys noriai naudojosi ir gynė savo bei savo vaikų teises.

[Kviečiame moteris, patyrusias vaiko teisių apsaugos specialistų ar kitų socialinių įstaigų darbuotojų institucinį smurtą, ginti savo teises | Vilniaus Moterų namai \(vmotnam.lt\)](#)

2020 m. liepos 1 d. publikuotas Vilniaus Moterų namų direktorės straipsnis

[Lilija Henrika Vasiliauskė. Vaiko teisių apsauga: „pagalba šeimai“ ar institucinis smurtas prieš moteris? - LRT](#)

https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/1248950/seimo-rinkimuose-tik-trys-partijos-kalba-apie-moteru-teisiu-padeti-o-ju-sarasuose-tik-kas-trecia-moteris?utm_medium=Social&utm_source=Facebook&fbclid=IwAR1EGLOt4YPKyN4arm-evejZZo26wSnp8Ro2SXYMsDINjOZIFBKsLjvrcI#Echobox=1602189605

2020 m. rugpjūčio 6 d. įvyko asociacijos Vilniaus Moterų namai inicijuotas susitikimas su Ilma Skuodiene, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos vadove. Aptarti Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo (ASAAĮ) ir Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo nesuderinamumo (VTAPI) klausimai, pristatyti moterų skundai dėl nedraugiškų vaiko teisių tarnybų veiksmų smurtą ir prievartą patiriančių moterų atžvilgiu, stokojant žinių apie struktūrines smurto prieš moteris šeimoje priežastis, dinamiką ir pasekmes, aptartas VTAPI įtvirtinto „atvejo vadybos“ instituto problematiškumas, jo nesuderinamumas su pagarba asmens teisėms ir laisvėms.

2020 m. spalio 8 d. artėjant Seimo rinkimams, portale lrt.lt publikuotas Vilniaus Moterų namų direktorės interviu *Seimo rinkimuose tik trys partijos kalba apie moterų teisių padėtį, o jų sąrašuose – tik kas trečia moteris.*

https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/1248950/seimo-rinkimuose-tik-trys-partijos-kalba-apie-moteru-teisiu-padeti-o-ju-sarasuose-tik-kas-trecia-moteris?utm_medium=Social&utm_source=Facebook&fbclid=IwAR1EGLOt4YPKyN4arm-evejZZo26wSnp8Ro2SXYMsDINjOZIFBKsLjvrcI#Echobox=1602189605

2020 m. spalio 13 d. portale 15min.lt publikuotas Vilniaus Moterų namų direktorės straipsnis

<https://www.15min.lt/gyvenimas/naujiena/santykiai/l-h-vasiliauske-ar-galime-pagaliau-atsisakyti-dvigubu-standartu-moteru-apsaugos-nuo-smurto-srityje-1024-1389184?fbclid=IwAR2SUFdwMdyHe-puj-2AxZ3qoWzcaHRTophRNFkQoeWld5pnFsINbwjvT6k>

2020 m. spalio 15 d. Vilniaus Moterų namų direktorė Lilija Henrika Vasiliauskė dalyvavo ir skaitė pranešimą TEDxKaunasSalon rengyje "TedxKaunas Salon #5: Seksualinė prievarta

2020 m. minint lapkričio 25 - ają – Tarptautinę kovos su smurtu prieš moteris dieną, direktorės Lilijos Henrikos Vasiliauskės interviu Žinių radijui, pristatant geras ir blogas naujienas apie smurto prieš moteris problemos sprendimą Lietuvoje.

<https://www.ziniuradijas.lt/laidos/ryto-espresso/kas-trukdo-kovoti-su-smurtu-pries-moteris?soundtrack=1&fbclid=IwAR3HVaXMw3TeloBlxCxy5smk6rdPla3G3k2Yiduv39dR7ZYmRi2SV2eqXrE>

2020 m. gruodžio 5 d. portalas lrt.lt publikavo Vilniaus Moterų namų direktorės L.H. Vasiliauskės straipsnį

<https://www.lrt.lt/naujienos/pozicija/679/1290553/lilija-henrika-vasiliauske-ar-mes-vis-dar-mylime-moteris-bet-patriarchato-teise-nelieciama?fbclid=IwAR1CJ-zacyGT9QTGZd3rf4jJMalmYTCTWERm-nVrdiGNTMet6wV2sGm5s0U>

2020 m. gruodžio mėn. VMN direktorės I. H. Vasiliauskė straipsnis žurnalui MOTERIS

https://www.moteris.lt/lt/psichologija/g-66500-moteru-zmogaus-teisiu-gyneja?fbclid=IwAR0LHuJQZam-P18tZPN8rSeiCIrvam9F2ocpoRplnDXQbUYqkiGB6MwrO_Y

2021 metais planuojamos asociacijos VMN veiklos:

- **Tęstinis SKPC funkcijų vykdymas ir specializuotos pagalbos smurtą ir prievartą patiriantiems asmenims Vilniaus miesto gyventojams teikimas.**

Rezultatas: suteikta nukentėjusių nuo smurto artimoje aplinkoje asmenų poreikius ir lūkesčius atitinkanti specializuota kompleksinė pagalba, kaip ji apibrėžta LR Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatyme ir Specializuotos pagalbos centrų veiklos apraše.

- **Prevencinė veikla**

WAVE kampanijos *Step up! Stabdykime smurtą prieš moteris! Ratifikuokime Stambulo konvenciją!* vykdymas.

Rezultatas: Surengtos gatvės akcijos priešais Vyriausybę (Kudirkos aikštėje) ir priešais Seimą (Nepriklausomybės aikštėje).

Aktyvus įsitraukimas į tarptautinės kampanijos 16 aktyvizmo dienų prieš smurtą prieš moteris vykdymą.

Rezultatas: paskatinta smurto artimoje aplinkoje prevencija ir geresnis vyrų smurto prieš moteris struktūrinių priežasčių, dinamikos ir pasekmių supratimas visuomenėje ir profesinėse grupėse.

- **Tarpinstitucinio bendradarbiavimo stiprinimas.**

Rezultatas: sustiprintas bendradarbiavimas tarp trijų pagrindinių ASAAI įgyvendinimo subjektų – Policija, SPC, VTAIT.

- **Kvalifikacijos kėlimas ir konsultavimo įgūdžių tobulinimas**

Veiklos:

mokymai, supervizijos, perdegimo sindromo prevencijai skirti renginiai SPC konsultantams ir savanoriams.

Rezultatas: užtikrinama SKPC teikiamos pagalbos kokybė, SPC konsultantų gerovė ir sumažinta netiesioginio traumavimo rizika, dirbant su psichologinę traumą patyrusiais asmenimis.

- **Patariamoji konsultacinė veikla**

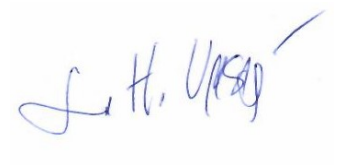
Veiklos: moterų žmogaus teisių gynimas, vykdant aktyvią valstybės institucijų darbo stebėseną (monitoringas); reagavimas į politikos pokyčius; bendradarbiavimas su žiniasklaida viešinant iškylančias problemas ir siūlant diskursyvius sprendimo būdus.

- **Savanorių konsultančių rengimas darbui Vilniaus miesto Specializuotos kompleksinės pagalbos centre**

Rezultatas: žmogiškųjų išteklių plėtra ir informacijos sklaida visuomenėje moterų žmogaus teisių klausimais, pilietiškumo ugdymas ir aktyvaus įsitraukimas į visuomenei svarbių problemų sprendimą.

Asociacijos Vilniaus Moterų namai prezidentė

Lilija Henrika Vasiliauskė

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "L. H. Vasiliauskė", is written on a light blue background.